

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: „Javaslat .../.../EK tanácsi rendeletre az új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer (SESAR) megvalósítása érdekében közös vállalkozás alapításáról szóló 219/2007EK tanácsi rendelet módosításáról”

COM(2008) 483 végleges – 2008/0159 (CNS)

(2009/C 175/18)

2008. szeptember 4-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 171. és 172. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat .../.../EK tanácsi rendeletre az új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer (SESAR) megvalósítása érdekében közös vállalkozás alapításáról szóló 219/2007EK tanácsi rendelet módosításáról

COM(2008) 483 végleges –2008/0159 (CNS).

Az EGSZB elnöksége 2008. szeptember 16-án megbízta a „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. december 3–4-én tartott, 449. plenáris ülésén (a december 3- i ülésnapon) főelőadót jelölt ki An LE NOUAIL MARLIÈRE személyében, továbbá 99 szavazattal 16 ellenében, 10 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB támogatja a SESAR közös vállalkozásról szóló rendeletnek és a vállalkozás alapokmányának a harmonizálására irányuló javaslatot.

1.2 Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság igyekezen jobb példát mutatni a SESAR projekt végrehajtása céljából felvett és az ahhoz kirendelt személyekkel való egyenlő bánásmód terén a szerződések időtartama, valamint a személyzetnek az új generációs európai légiforgalmi szolgáltatási rendszer megvalósítására irányuló programot követő újbóli besorolásának a szempontjából.

2. Az Európai Bizottság javaslata

2.1 Az EGSZB véleményét az azt célzó javaslat kapcsán kérték ki, hogy a SESAR közös vállalkozásról (1) szóló rendeletet és a vállalkozás alapokmányát hangolják össze az EU által a 7. kutatási és fejlesztési keretprogram (FP-7) összefüggésében létrehozott alábbi, egyéb közös vállalkozások alapítására vonatkozóan alkalmazott új megközelítéssel: Tiszta Égbolt („Clean Sky”) (2), ENIAC (3), IMI (4), ARTEMIS (5) és FCH (Üzemanyagcella- és Hidrogéntechonológiai Közös Vállalkozás) (6). Az EGSZB egy kivételével valamennyi fenti javaslat kapcsán véleményt nyilvánított.

(1) Létrehozta a 2007. február 27-i 219/2007/EK tanácsi rendelet; CESE HL C 309., 2006.12.16., 133. o.

(2) A Tanács 2007. 12. 20-i 71/2008/EK rendelete; HL L 30., 2008.2.4., 1. o.; CESE.

(3) A Tanács 2007. 12. 20-i 72/2008/EK rendelete; HL L 30., 2008.2.4., 21. o.; CESE.

(4) A Tanács 2007. 12. 20-i 73/2008/EK rendelete; HL L 30., 2008.2.4., 38. o.; CESE.

(5) A Tanács 2007. 12. 20-i 74/2008/EK rendelete; HL L 30., 2008.2.4., 52. o.;

(6) A Tanács 2008. 05. 30-i 521/2008/EK rendelete; HL L 153., 2008.6.12., 1. o.; CESE.

2.2 A SESAR közös vállalkozás jogállása

2.2.1 A SESAR közös vállalkozás 2007. 03. 03. óta létezik jogilag, és Brüsszelben található a székhelye. Két alapító tagja van: az Európai Bizottság által képviselt Közösség, valamint az ügynöksége által képviselt Eurocontrol.

2.2.2 A SESAR közös vállalkozás létrehozását közvetlenül a 219/2007/EK rendelet hatálybalépését követően kezdeményezték. 2007-ben sor került az (igazgatási tanácsból és ügyvezető igazgatóból álló) irányítási és egy kezdeti igazgatási struktúra felállítására.

2.2.3 2007 júniusában a közös vállalkozás tagjelölti szándéknyilatkozat benyújtására vonatkozó felhívást tett közzé. A felhívás eredményeképp 15 jelölt előzetes kiválasztása történt meg abból a célból, hogy erős kezdeti tagcsoportot hozzanak létre a SESAR kiépítési szakaszának megindítására. A 15 tagjelölt a légiforgalmi szolgáltatási ágazat (iparág) főbb szereplőit képviseli: a léginavigációs szolgáltatókat, a repülőtereket és a berendezésgyártókat. A SESAR közös vállalkozáshoz való hozzájárulásra tett kezdeti ajánlatok több mint 1,4 milliárd eurót tettek ki.

2.2.4 Az iparág megerősítette a program mellett már a meghatározási szakaszban nyilvánított elköteleződését. A közös vállalkozással együtt határozták meg, hogy hogyan kellene partnerségben működniük a SESAR keretében. Számottevő eredményt jelent az iparág ATM-vonatkozású kutatási és fejlesztési tevékenységének a SESAR-hoz igazítása és a szükséges erőforrások hozzárendelése. A tagfelvételi folyamat a tervek szerint 2008 végén zárul le, és a cél az, hogy 2009 elején meginduljanak a fejlesztési tevékenységek.

2.2.5 Bár a 219/2007/EK rendelet 2. cikke (2) bekezdésének értelmében „a tagállamok minden lehetséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a közös vállalkozást a lehető legteljesebb mértékben felmentsék az adózás alól a HÉA, egyéb adók és jövedéki adók tekintetében”, az alapító rendelet nem tartalmaz olyan jogalapot, amely biztosítaná a közös vállalkozás számára az EU intézményeinek és a közösségi szerveknek biztosított kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyvből származó HÉA- illetve jövedékiadó-mentességet vagy egyéb előnyöket. Azt sem biztosítja, hogy a közös vállalkozás személyzetére az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzata vagy az Európai Közösségek egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek legyenek érvényesek. Ezért a közös vállalkozásra és annak személyzetére a belgiumi adózási és foglalkoztatási jogszabályok alkalmazandók.

2.2.6 A közös vállalkozás egyedi státuszából eredően a működése ideje alatt várhatóan fellépő adminisztratív költségeket 300 millió euróra becslik. Ebből a SESAR közös vállalkozás által fizetendő HÉA és egyéb adók összege 290 millió eurót tesz ki. A fennmaradó 10 millió euró a személyzettel kapcsolatos költség.

2.2.7 Az összeget a tagok hozzájárulásaiból és különösen a közösségi kutatási és fejlesztési alapokból fogják fedezni, azzal így a fejlesztési tevékenységek keretét kell majd csökkenteni.

2.3 A javasolt módosítás jellege

2.3.1 A 219/2007/EK rendelethez javasolt módosítások figyelembe veszik, hogy a SESAR közös vállalkozás – eltérő jogi státusszal – már megkezdte tevékenységét. E módosításokat a következőképpen összegezzük:

- a SESAR közös vállalkozás közösségi szervként való elismerése (a rendelet 2. cikke);
- az Európai Közösségek személyzeti szabályzata, az Európai Közösségek egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek, valamint e személyzeti szabályzat és alkalmazási feltételek alkalmazása céljából az Európai Közösségek intézményei által közösen elfogadott szabályok alkalmazása a SESAR közös vállalkozás személyzetére (a rendelet 2a. cikke);
- az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv alkalmazása a SESAR közös vállalkozásra, annak személyzetére és ügyvezető igazgatójára (a rendelet 2b. cikke);
- a felelősségre vonatkozó rendelkezések kiigazítása (a rendelet 2c. cikke).
- a Bíróság joghatóságára és az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseinek kiigazítása (a rendelet 2d. cikke),
- a közösségi hozzájárulás számszerűsítése, valamint a hozzájárulásnak a SESAR közös vállalkozáshoz való eljuttatására vonatkozó gyakorlati rendelkezések (a rendelet 4. cikkének (2) bekezdése),

- a SESAR közös vállalkozás alapokmányának módosításával kapcsolatos rendelkezés módosítása (a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése és 5. cikkének (4) bekezdése, valamint az alapokmány 24. cikkének (2) bekezdése). Ez a módosítás nem kapcsolódik a SESAR közös vállalkozás jogállásának kiigazításához. A SESAR közös vállalkozás alapokmánya módosításainak elfogadására irányuló eljárás helyesbítéséről van szó. Az eredeti rendelkezésnek az volt a célja, hogy lehetővé tegye az alapokmány módosításainak elfogadását az egységes égbolttal foglalkozó bizottság részvételével folytatott szabályozási bizottsági eljárás segítségével. Az eredeti rendelkezés szövegezése azonban nem fejezi ki egyértelműen ezt a szándékot, ezért ki kell igazítani,
- a költségvetési rendelet 185. cikkének alkalmazása, különös tekintettel a következőkre: pénzügyi szabályok elfogadása a költségvetési rendelet 185. cikkében említett szervek költségvetési keretrendeleteivel összhangban (a rendelet 4a. cikke), valamint mentesítés (a rendelet 4b. cikke) és a költségvetés előterjesztése (az alapokmány 15. cikkének (2) és (4) bekezdése),
- az ügyvezető igazgató kinevezésére vonatkozó eljárás (az alapokmány 7. cikkének (5) bekezdése),
- a Közösség pénzügyi érdekeinek védelmére vonatkozó rendelkezések (az alapokmány 17. cikkének (3) bekezdése),
- a SESAR közös vállalkozás személyzetének az EU személyzeti szabályzatára való áttérésére vonatkozó átmeneti rendelkezések (a javaslat 2. cikke).

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB általánosságban helyesli az Európai Bizottság célkitűzését, mely szerint le kívánja vonni a tanulást a GALILEO közös vállalkozás irányításából és a SESAR közös vállalkozás (7) létrehozásából, és ezért arra ösztönzi a Tanácsot, hogy tegye egyértelművé a SESAR közös vállalkozás jogállását, és – tekintettel a 7. kutatási keretprogram keretében megvalósuló egyre nagyobb számú közös technológiai kezdeményezésre – biztosítsa a közös vállalkozások általános megközelítésével való koherenciáját.

3.2 Az EGSZB egyetért azzal, hogy a SESAR pénzügyi forrásait oly módon osszák el, hogy az alapvető rész a polgári légi közlekedés biztonságának harmonizálására irányuló kutatási és fejlesztési tevékenységnek jusson. Az Európai Bizottság arra számít, hogy a SESAR közös vállalkozás jogállásának módosításával mintegy 290 millió eurót nyer a HÉA és egyéb adók, valamint a jövedéki adók alóli mentesség révén. Javulást jelent, hogy a személyzet EU-tisztviselői jogállásba kerül; erről a változásról a személyzet

(7) A SESAR közös vállalkozás csak a második volt – a GALILEO közös vállalkozás után – az ilyen típusú, a Szerződés 171. cikke alapján létrehozott jogi személyek közül.

saját maga dönthet, anélkül, hogy erre köteleznék. Ennek az átmenetnek szintén pozitív hatása lesz (10 millió euró) az adminisztratív költségekre anélkül, hogy a bérek színvonala, a különböző juttatások és a kiegészítő nyugdíjjogosultság kárt szenvedne, tekintettel arra, hogy a SESAR közös vállalkozás létrehozásakor az Európai Bizottság biztosította, hogy a SESAR közös vállalkozás alapokmánya megállapítsa, hogy az alkalmazási feltételeknek „az Európai Közösségek egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeken” kell alapulnia.

3.3 Az EGSZB meglepedettséggel nyugtázza, hogy a SESAR közösségi ellenőrzése erősödik a közösségi pénzügyi szabályok, továbbá a költségvetési mentesítés, a stratégiai irányítás és a humán erőforrások szabályainak alkalmazásával. Ez a javaslat összhangban áll az EGSZB javaslatával, hiszen utóbbi, a SESAR-ról szóló előző véleményében hangsúlyozta, hogy „elengedhetetlenül fontos egy olyan jogi személlyel bíró társaság létrehozása, mely képes biztosítani a végrehajtási szakasz során a SESAR-projektnek juttatott pénzeszegek koordinált kezelését”. A javaslat vélhetőleg pozitív következményekkel jár majd a projekt felügyeletére nézve. Az EGSZB hangsúlyozza az Európai Bizottság felelősségének ebből következő növekedését egy az EU által 700 millió euró értékben finanszírozott programban, melyhez 700 millió euróval hozzájárul az Eurocontrol és 700 millió euróval a repülőgépipar is; e két utóbbi hozzájárulása elsősorban természetben történik, a HÉA-mentességéből befolyó összegeket kutatásra és fejlesztésre fordítják.

3.4 A SESAR közös vállalkozás fejlesztési szakaszának 2009 elején kell elkezdődnie az ipari körök elkötelezettségének biztosításához, és hogy utóbbiak a SESAR célkitűzései alapján tervezhessék meg tevékenységüket. Az EGSZB ezért támogatja a rendelet gyors elfogadását, az Európai Bizottság kérésének megfelelően, annak érdekében, hogy a SESAR tagjaival kötött megállapodásokat az új rendelkezésekhez lehessen igazítani. El kellene kerülni a SESAR végrehajtásának késését, tekintettel az Egyesült Államok NextGen elnevezésű, konkurens kezdeményezésére.

Brüsszel, 2008. december 3.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke
Mario SEPI

4. Részletes megjegyzések

4.1 Miután a SESAR közös vállalkozást nyolc évre hozták létre, a programok megvalósításának befejeztével a kirendelt személyzet visszatér az Eurocontrolhoz vagy az Európai Bizottság más szolgálataihoz, ahonnan eredetileg érkezett. A személyzet kívülről felvett tagjainak szerződése a felvételkor meghatározott feltételekkel jár le. Az EGSZB felhívja a figyelmet ennek precedensértékére (vállalkozás meghatározott időre történő létrehozása) és következményeire bizonyos ily módon létrehozott munkahelyek viszonylagos bizonytalanságának tekintetében. Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság igyekezzék jobb példát mutatni, és biztosítson egyenlő bánásmódot a SESAR program végrehajtására felvett személyzet tagjainak körében.

4.2 Az EGSZB figyelembe veszi az ágazat sajátosságait (a tagállamok légtérének szuverenitása, köz-magán partnerségek, kincstári szolgáltatások), és azt javasolja, hogy – tekintettel arra, hogy a SESAR közös vállalkozás célja az európai légi közlekedés optimális biztonságának harmonizálása, illetve az erre irányuló kutatások támogatása – ezt a biztonsági célt ne csupán technikai (berendezések) vagy kereskedelmi (utak) szempontból határozzák meg, hanem emberi szempontból is legyen koherens (a hozzájáruló személyeket jobban be kellene vonni, és jobban figyelembe kellene venni szempontjaikat).

4.3 Az EGSZB tudomásul veszi a SESAR közös vállalkozás igazgatási tanácsának – melyben képviselteti magát az Európai Bizottság, az Eurocontrol, a légtér katonai és civil használói, a léginnavigációs szolgálatok, az alkatrészgyártók/-forgalmazók, a repülőterek, a légiforgalmi irányítás ágazatának dolgozói, a tudományos közösség, az ügyvezető igazgató, a megbízott adminisztratív és pénzügyi igazgató, valamint a titkárság – 2008. április 24-i határozatát, amely jóváhagyta az alapokmány módosításainak elveit és annak következményeit („endorses the principles for the contemplated modification of the Statutes and the related process”).

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság főtájkára
Martin WESTLAKE